

Norconsult AS
Furusethgata 10
2050 Jessheim
alf.kristian.nyborg@norconsult.com

Telefon + 47-48 17 07 85
Org.nr. 975 615 308 MVA

E-post leder@oa.birdlife.no
Internett oa.birdlife.no

Deres ref.

Planid 285

Deres kontaktperson

Vår ref.

sak/635

Vår kontaktperson

Tor Skjetne

Dato

10.11.2022

Merknader til områderegeringsplan for nytt vann- og avløpsanlegg fra Slattum til Åneby, «VA på langs»

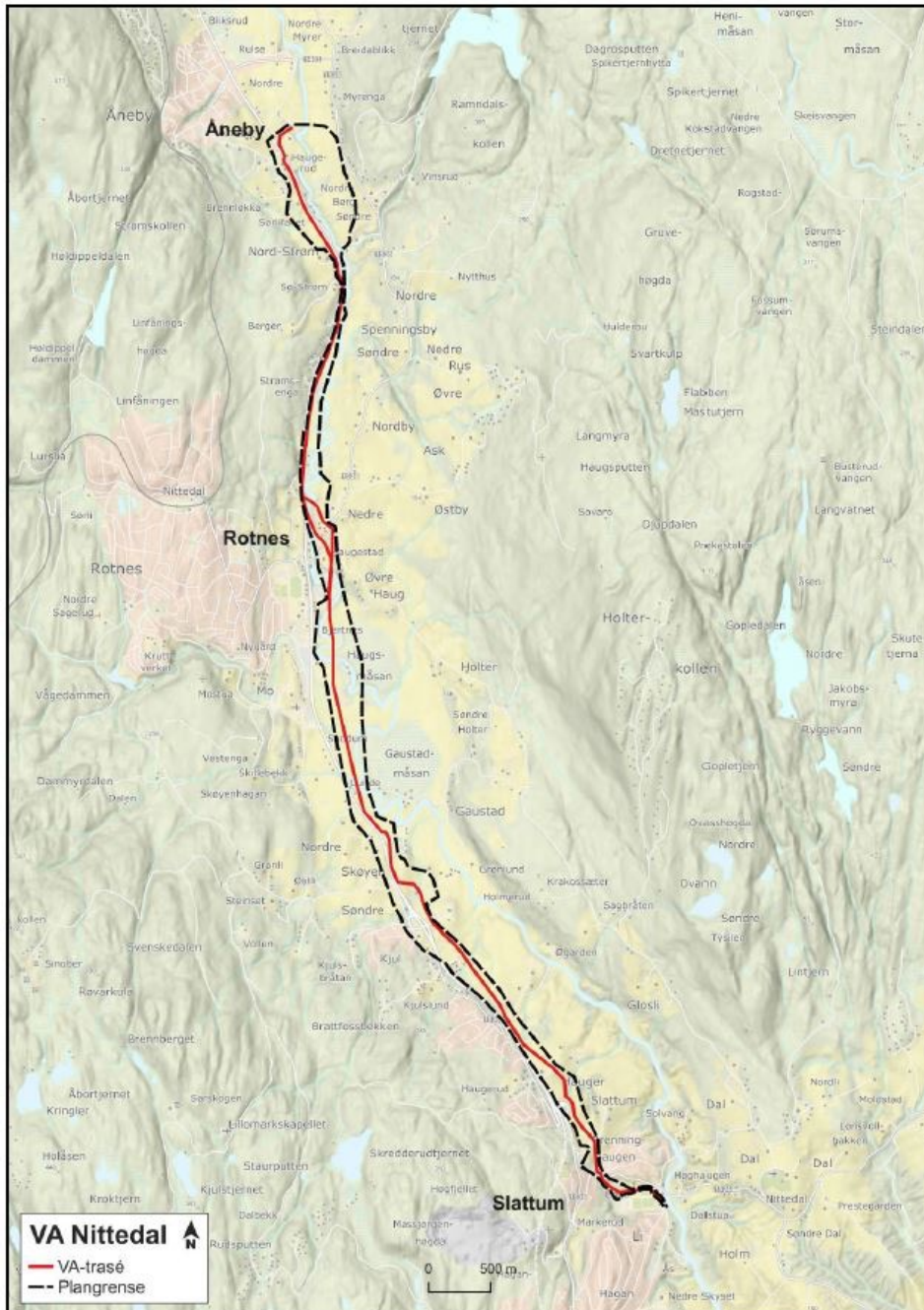
BirdLife Oslo og Akershus og BirdLife Nittedal lokallag viser til forslag til planprogram for «VA på langs – Planid 285» sendt på høring 24.08.2022 med høringsfrist 10. november. I tillegg vises det til et svært informativt særmøte 24. oktober.

Vi er positiv til forslaget, da det på sikt vil bidra til bedre vannkvalitet og dermed bedre biotoper og forhold for fugler i og langs Nitelva.

Kartmaterialet

Plantegningene som følger forslaget, er vanskelige å tolke, da bakgrunnsinformasjonen har for liten kontrast. Dette gjør at det er vanskelig å identifisere geografisk hvilke forslag som er på høring, samt hvilke mulige konsekvenser det kan innebære. Digitalt kart vist i særmøte, gav imidlertid meget god oversikt og mulighet for å se detaljer. Vi har derfor fått innsikt og forståelse av prosjektet. For videre planbehandling håper vi derfor at kartene kan gis forbedret leselighet. Ellers var særmøtet en positiv måte å oppnå forståelse av problemstillingene på, og vi håper at tilsvarende møter kan være mulig å gjenta dersom behov oppstår.

I utsendt kartmateriale er inngrepet kun vist som en tynn fargelagt strek; dette viser ikke reell inngrepsbredde, og er misvisende for anleggsfasen. Kartene bør til neste fase også vise forventet inngrepsbredde i kritiske områder. Vi antar at inngrepsbredden på det meste er i størrelsesorden 20–30 meter.

Alternativer på høring

BNL konstaterer at det på et tidlig tidspunkt i forprosjekt er utredet og valgt trasé for ny vann- og avløpsledning for Nittedal kommune og Nedre Romerike Vannverk IKS. Det ser av plantegningene ut som det også har vært vurdert et østre alternativ for VA-traseene. Birdlife OA og Nittedal lokallag er meget positive til at alternativet med å legge avløpsledningen i Nitelva er lagt vekk, da dette ville gitt store inngrep i et vernet vassdrag.

Ut fra utlagt planprogram oppfattet vi i begynnelsen at traseene ville gi store inngrep i Nitelva. I særmeetet ble det informert om at i kryssingspunktene med elva er det kun planlagt kryssinger med boreteknologi 4–5 meter under dagens elvebunn. En slik løsning støtter vi, og mener det er viktig at inngrep i elva og i kantsoner på denne måten unngås. Vi er glade for at det planlegges å ivareta natur og viktige biotoper for fugl.

Det ser ut til at man kan få til «no-dig», men det er fremdeles noe usikkerhet knyttet til gjennomføring av dette alternativet. Løsninger med graving av grøfter, omlegging av elveleie, legging av ledninger i Nitelva med kryssinger av meandrerende partier med flommarkskog, og ødeleggelse av kantvegetasjon er uakseptabelt. Dette gjelder spesielt i området mellom Kjøl og Rotnes, men også andre steder vil verdifulle naturbiotoper da kunne bli ødelagt.

Alternativ vest for Rv4

Birdlife OA og Nittedal lokallag synes det ville være en fordel om flere alternativ hadde blitt vurdert og lagt ut for høring i planprogrammet i tilfelle «no-dig» ikke lar seg gjennomføre. Vi fikk i særmettet orientering om hvorfor en del alternativer ikke er tatt med, og har forståelse for disse argumentene. Likevel synes vi det hadde vært fornuftig å ha utredet et alternativ med avløpsledning vest for Rv 4 mellom Kjøl og Strøm bru. Dette mener vi kan gi mindre inngrep i verdifulle natur- og landbruksområder som er viktige for fugl. Vi ber om at det vurderes å utvide planprogrammet med en slik løsning. Alternativet er vist med svart strek på kartet under.

En slik trasé kan gi løsninger med mindre risiko knyttet til kvikkleire og utfordringer med etablering av ledninger, pumpestasjoner og kummer i områder med bløte masser. Vi mener det bør ses på et alternativ hvor avløpsledninger etableres i fjell med retningsstyrt boring mellom Kjøl, Nittedal rådhus og Rotnesfossen. Det er nesten kontinuerlige partier med fjell i dagen fra Rotnes til Mosletta. En tunnel vil gi mulighet for å gjenbruke traseen når ledningene må byttes, etter at levetiden er over om 60–100 år.

De siste fem årene har det skjedd en stor utvikling av retningsstyrte borede tunneler i fjell. I dag bores slike tunneler fint i lengder på 1500 meter. Kostnadene for en tunnel med borediameter Ø 700–1200 mm (som bør passe godt med de planlagte vann- og avløpsledningene på Ø 450/Ø 630 mm) ligger i dag på cirka 10 000 kr/lm tunnel, og vil antagelig være på samme nivå eller noe dyrere enn «no-dig», men med redusert risiko. Beslutning om valg av løsning bør gjøres med en neddiskontert nåverdi samt beregning av utbyggings- og driftskostnader hvor man tar hensyn til mulig gjenbruk av føringsveier for avløpsledninger i framtiden.

Anleggsfase

Det er viktig at anleggsfasen planlegges slik at den gir minst mulig påvirkning av fuglelivet i perioden 15.03.–15.08. Det er i denne perioden en rekke arter hekker og driver næringsøk på trekket.

Her mener vi det vil være nødvendig med en kartlegging av fugl i forkant av det året arbeidet skal gjennomføres på aktuelt sted, for å kunne justere inngrep og framdrift. Flexibilitet i gjennomføringsplaner må kontraktfestes med entreprenørene. Kartleggingen må skje våren/forsommeren.

Avrenning og erosjon, som vil oppstå som følge av byggearbeid, må reduseres med hensyn på arbeidsmetode og tidspunkt for når arbeidet gjennomføres. I tillegg må byggherre legge opp til avbøtende tiltak, nøye kontroll og oppfølging under gjennomføring.

Restaurering av natur/våtmark

De foreslåtte traseene går gjennom områder hvor det tidligere har vært blant annet våtmark, noen av disse har blitt gjenfylt eller drenert og andre områder ligger brakk. Vi ber om at det i planene for istandsetting tas med arbeider for å reetablere disse naturtypene. Dette gjelder spesielt et område sør på Mosletta. I tillegg ber vi om at det legges vekt på å reetablere arealene på en mest mulig naturvennlig måte, med stedegen revegetering.

Naturmangfold

I planprogrammet er det listet opp og vist på kartene enkelte arter som antas å være kritisk sårbare. Vi oppfatter disse listene som svært mangelfulle, og mener det er nødvendig med en helt annen detaljert kartlegging av ulike arter.

Vi har en meget god og detaljert oversikt over hvilke arter som bruker områdene, og stiller gjerne opp på befaring i felt, noe vi mener er nødvendig for å belyse situasjonen bedre. Dessuten deltar vi også gjerne på møter for å bidra med den kunnskapen vi har om inngrepsområdet.

Takk for et godt, informativt særmøte og for vilje til å lage løsninger for å ta vare på fugleliv og naturmangfold.

Vennlig fuglehilsen

Håkan Billing
leder

Tor Skjetne (sign.)
leder BirdLife Nittedal